

Foto: Andrew Shurtleff

Sverige – samvetets stora problembarn

I hela vår världsdel har man oberoende av religion rätt att lyda sitt samvete. Men vårt eget land stretar emot.

🕒 10 december 2015 🍌 9 📌 🐦 🍷

Debatt **En företrädare för RFSU i Jönköping** har uttryckt oro för att det i vårt kalla land alltså finns eldsjälur som driver frågan om samvetsfrihet i vården. Det som i andra Europas länder (alla utom ett) är en medmänsklig självklarhet betraktas i Sverige som ett hot. En blick på historien kan öka vår förståelse för hur det har kunnat bli så här.

Läkare och barnmorskor har i alla tider varit bundna av läkaretiken med den grekiske läkaren Hippokrates' berömda ed från 500-talet före Kristus. I denna står att man skall respektera livet från befruktningen och inte erbjuda någon hjälp till fosterfördrivning.

Detta har inte ändrats förrän i vår egen tid. Så sent som efter andra världskriget insåg alla betydelsen av att världssamfundet står upp till försvar för människolivet.

(http://www.dagen.se/debatt/sverige-s-tora-samvetets-problembarn-1.492971)
 u=http://www.dagen.se/debatt/sverige-s-tora-samvetets-problembarn-1.492971
 http://www.dagen.se/debatt/sverige-s-tora-samvetets-problembarn-1.492971
 http://www.dagen.se/debatt/sverige-s-tora-samvetets-problembarn-1.492971

Denna respekt präglar Nürnbergrättegångarna och de internationella dokument som undertecknades i syfte att förhindra framtida brott mot människovärdet.

FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna (1948) slår fast, i sin tredje artikel, att "envar har rätt till liv, frihet och personlig säkerhet". Den är emellertid mångtydig ifråga om människolivets gränser, vilket hänger samman med att den fria kristna världen såg som självklart att det oskyldiga människolivet är heligt.

World medical association (WMA) utformar alltså, i förtydligande syfte, samma år Genève-deklarationen, som beträffande läkaretiken säger: "Jag skall upprätthålla den yttersta respekt för mänskligt liv från tiden för befruktningen; inte ens under hot skall jag använda min medicinska kunskap på ett sätt som bryter mot humanitetens lagar." Detta är i parafraaserad form just den ed som uppkallats efter Hippokrates. De avgörande orden "från tiden för befruktningen" har emellertid strukits före det svenska undertecknandet, vilket framgår av ett brev från Gunnar Lönnquist, internationell sekreterare i Sveriges Läkarförbund:

"Genève-deklarationen utarbetades och antogs av den då nystartade WMA 1948. Deklarationen antogs också – enligt uppgifter i boken "Etik i vården" av Prof. Gerdt Wretmark – av WHO. I den ursprungliga versionen fanns bland annat följande: 'Jag skall bibehålla den yttersta respekt för mänskligt liv från tiden för konceptionen.'

WMA arbetade sedan vidare med att ta fram den så kallade International code of medical ethics som antogs i sin första version 1948. Enligt professor Wretmarks bok låg denna text till grund för ett antal läkarförbunds egna nationella etiska regler. Sveriges läkarförbund antog sådana 1951. Enligt Wretmark fanns i den versionen också uttrycket "från tiden för konceptionen". Denna passus togs dock bort i revisionen av reglerna som skedde 1968. I stället kom det att stå "... skall besinna vikten av att skydda och bevara människoliv".

Wretmark förmodar att denna föga förpliktande formulering kan hänga samman med den svenska abortlagstiftningen."

I talan för den abortvägrade barnmorskan Ellinor Grimmark har målsägandebiträdet Ruth Nordström inte lämnat något åt slumpen utan argumenterat på ett sätt som borde ha fått tingsrätten att placera in fallet i den europeiska verkligheten. I hela vår världsdelen har man oberoende av religion rätt att

lyda sitt samvete. Men vårt eget land stretar emot. Än en gång blir Sverige gökungen som inte erkänner några naturliga rättigheter.

Den folksuveräna staten i norr fortsätter att hävda majoritetens ofelbarhet och öppnar för politisk smitta in i domstolar och förvaltningar. Både tingsrätten och Region Jönköpings Län låter sig vägledas av beslut som står i konflikt med vårdetiken och de mänskliga rättigheterna. Detta är det verkligt oroande, inte att en barnmorska eller två har ett samvete som är aktivt i deras liv och arbete.

Läkare och barnmorskor har i alla tider varit bundna av läkaretiken med den grekiske läkaren Hippokrates' berömda ed från 500-talet före Kristus. I denna står att man skall respektera livet från befruktningen och inte erbjuda någon hjälp till fosterfördrivning.

Anders Bylander

Relaterade artiklar

(/debatt/samvetsfrihet-beh%C3%B6vs-f%C3%B6r-patients%C3%A4kerheten-1.420787)

Samvetsfrihet behövs för patientsäkerheten

(/debatt/samvetsfrihet-beh%C3%B6vs-f%C3%B6r-patients%C3%A4kerheten-1.420787)

(/kronikor/h%C3%A4tskhet-fr%C3%A5n-normrivarna-1.402903)

Hätskhet från normrivarna

(/kronikor/h%C3%A4tskhet-fr%C3%A5n-normrivarna-1.402903)

(/kultur/ett-inl%C3%A4gg-i-den-svenska-abortdebatten-1.402828)

Ett inlägg i den svenska abortdebatten

(/kultur/ett-inl%C3%A4gg-i-den-svenska-abortdebatten-1.402828)

Ämnesord

debatt (/2.1051/Tag/debatt)